

СТАНОВИЩЕ

Относно научната дейност на кандидата доц. д-р Николай Цветанов Марков за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление 6.3. Животновъдство, научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, обявен в ДВ бр. 16/23.02.2024г за нуждите на Институт по планинско животновъдство и земеделие - Троян

Член на научното жури: проф. д-р Запрянка Николаева Шиндарска, Лесотехнически Университет- София, Факултет Ветеринарна медицина (понастоящем –пенсионер), научна специалност „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите“ назначена за член на научното жури със заповед № РД 05- 98 от 18.04.2024г на председателя на Селскостопанска Академия (ССА), определена за изготвяне на становище на първо заседание на научното жури на 24.04.2024г.

I. Наукометрични данни на представената научна продукция

От представените документи за участие в конкурса е видно, че доц. д-р Николай Марков изпълнява минималните национални изисквания (ЗРАСРБ) и тези на правилника на Селскостопанска академия за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление 6.3. Животновъдство, по всички групи показатели както следва:

Показатели по група „А“

По тази група показатели няма да вземам отношение, тъй като тези показатели са взети под внимание при хабилитирането за доцент.

Показатели по група „В“

В4. Хабилитационен труд или публикации (не по-малко от 10) в издания, които са реферирани и индексирани в световно известни база данни

Кандидата е представил 11 броя публикации, които отговарят на изискванията, като по този показател събира 134,5 точки, при минималните изисквания от 100 точки. На две от представените публикации кандидата е първи автор, а на останалите втори и следващ, като три от тези публикации са с IF и SJR (scopus and webosci). Общия импакт фактор е 0, 632 (Scopus).

Показатели по група „Г“

Г5. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд

Представена е монография със заглавие “Морфологични и дерматологични особености на носното огледало на различни породи говеда“ 2021 (ISBN 078-619-188-552-7), на която е единствен автор и получава **100 точки**.

Г7. Статии и доклади публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни база данни с научна информация. Представени са 17 броя публикации, от които получава **269,50 точки**. Прави добро впечатление, че на три от тях е единствен автор, като публикациите от тази подгрупа оформят основно научния профил на кандидата.

Г8. Статии и доклади публикувани в не реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете. Кандидата представя в тази група десет броя публикации от които събира **41,66 точки**.

Г11. Публикувана глава от колективна монография. Кандидата за професор е взел участие в написването на две глави (гл.8 и гл.9) от монография със заглавие „ Основни понятия в съвременната онкология и методи за увеличаване биосинтеза на клк в млякото и коластрата с доказано противораково действие“, ISBN 976-619-92117-1-7, от която получава 6, 66 точки

Общия брой точки по група показатели „Г“ е 417,82 при минимални изисквания 200 точки. По тази група показатели кандидатката превишава минималните изисквания двойно повече (217,82 точки).

Показатели по група „Д“

D13. Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни база данни с научна информация или монография и колективни томовете. Цитирани са 4-ри броя научни труда в реферирани научни издания, като цитиранията са в scopus и websic.

D15. Цитирания в не реферирани списания с научно рецензиране Цитирани са 12 научни труда от които получава 60 точки

По показатели от група „Д“ кандидата събира 120 точки при минимални изисквания 100 точки, с което превишава изискванията с 20 точки.

Показатели по група „Е“

Ръководство на успешно защитили докторанти Кандидата за професор е бил съръководител на един успешно защитил докторант : Цветелина Емилова Николова с тема на докторска дисертация „Генотипни и фенотипни параметри на овце от котленската и тетевенската породи и възможности за ефективна и поддържаща селекция“. По този показател доц.д-р Марков получава 20 точки.

E18. Участие в национален научен или образователен проект Общия брой проекти с участието на доц. д-р Марков са 6 , като четири от тях са финансирани от ССА, един от МОН и един от СА-Свищов.

E.20. Ръководство на национален научен или образователен проект Доц. д-р Марков е ръководител на един проект и получава 30 точки.

Публикуван университетски учебник , използван в училищната мрежа Кандидата е съавтор на два учебника: Основи на растениевъдството и животновъдството – ISBN 978-954-23-1926-9 и Нетрадиционни селскостопански производства – ISBN 978-954-23-2352-5 от които получава 40 точки.

Общия брой точки по показатели от група „Е“ е 180 точки.

Кандидата е участвал в множество конференции и симпозиуми, в по-голямата си част международни. В представената справка са посочени 9 броя.

II. Основни направления в изследователската дейност на кандидата и най-важни научни приноси

Изследователската дейност на кандидата в конкурса е разностранна, но ориентирана към решаване на актуални проблеми при използване на иновативни модели и технологии, както и екологосъобразни земеделски практики свързани с преживното животновъдство – говеда, овце и кози. В настоящия конкурс за професор кандидата участва с 38 научни труда, с една самостоятелна монография и в съавторство (с две глави) в монография, както и с два учебника.

Справката за научните приноси е коректна и добре формулирана по направления. Позволявам си да открия по – важните и значими направления:

1. Оценка на реализацията на генетичните ресурси в млечното и

месодайно говедовъдство чрез: Разработване на схема за анализ на зоните носното огледало (Г5); Оценка на крави и юници от породите Симентал, Монбелиард, Българско червено говедо, Нормандско говедо, Българско родопско говедо и Лимузин, в зависимост от нивото на млечната им продуктивност, екстериор и репродуктивните им особености, храненето, технологиите на отглеждане и стопанското им използване (Г1.5, 4.3,7.2, 7.4, 8.5, 8.6) ; Извършени са проучвания на морфологичните и функционални свойства на вимената и възпроизводителните качества на крави от породите Монбелиард и Симентал. (7.10); Анализ на състава на мляко от различни видове

преживни селскостопански животни и връзката с количествени и качествени признаци (4.4;4.6;7.4;7.9;7.14).

2. Дерматоглифна и фенетична характеристика на носното огледало на различни категории говеда, принадлежащи към млечни, комбинирани и месодайни породи: Установени и проучени са характерни елементи от морфологичната структурата на носното огледало на крави от породите Българско черношарено говедо, Монбелиард, Българско родопско говедо, Българско червено говедо, Абердин Ангус, Лимузин.(Г2.11,7.1,7.6, 7.12); Проучени и дефинирани са дерматоглифите на крави от породите Българско черношарено, Монбелиард, Българско родопско и Българско червено говедо и връзката им с млечната продуктивност.(7.1, 7.6).

3. Проучвания свързани с поведенческите реакции на различни категории говеда отглеждани през пасищния период в планински и предпланински изкуствени и естествени пасища. Установени са поведенчески реакции на месодайни крави от различни генотипове, отглеждани заедно с телетата. (7.5), както и на месодайни бици, отглеждани на територията на изкуствен пасищен комплекс (7.16). Направено е проучване на адаптационни способности на различни породи крави в планинските и предпланинските региони към технологията на отглеждане.(4.1,7.3,8.1).

4. Проучвания свързани с установяване и анализиране на различни количествени и качествени физиологични параметри, свързани с растежа, развитието, репродукцията и здравословния статус на дребни и едри преживни животни: проучване на плацентарни признаци при кози от породата Българска бяла млечна и кръстоски (7.8); Проучено е влиянието на състава на коластрата върху здравния статус и развитието на ярета (4.2); В динамика е определена ректалната температура на ярета от различен тип на раждане (4.5), както и влиянието на различни фактори върху живото тегло на новородени агнета (4.7)

Считам за необходимо да отбележа, че изследванията в направление 2 се правят за първи път в България и те са с висока научна стойност и в същото време и приложими за характеристика на породите. Запознавайки се с научните трудове на кандидатката, прави впечатление, че получените резултати и произтичащите от тях приноси са на база на правилни методически постановки, съвременни методи и анализи, коректно интерпретирани резултати и произтичащи от тях изводи.

III. Значимост на получените резултати (цитируемост и разпознаваемост на кандидата в научните среди)

Проведените изследвания имат своята научна и научно-приложна стойност. Представената справка за цитиранията на научните публикации на доц. д-р Николай Марков отразява значимостта на изследванията, както и разпознаваемостта му в научните среди. Представени са общо 15 цитирания, като 4-ри от тях са цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация.

Прави добро впечатление добрата популяризация на научните изследвания. Голяма част от представените по конкурса научните разработки, са докладвани на 9 научни конференции у нас и в чужбина. Кандидатата има участие и в кръгла маса както и участие в семинари по проблеми свързани с научната му специалност.

IV. Инициативност и умения за ръководене на научни изследвания.

Допълнителни дейности (експертна дейност, участие в редакционни колегии, преподавателска активност, обучения и специализации и др.)

Кандидатата за професор има изключително активна допълнителна дейност свързана с:

Членство в Научен съвет по Животновъдство към ССА; Председател на организационен комитет на международни форуми организирани в ИПЖЗ в периода 2017-2023год.; Ръководител е на лаборатория по сензорна диагностика на храни и напитки (2023год); Изнася лекции в Република

Северна Македония пред преподаватели, докторанти и студенти; Участва в експертни групи на НАОА; Изготвил е множество рецензии на дипломни работи на студенти и ученици; Участвал е в Научни журита за израстване в академична длъжност „ доцент“ и „ гл. асистент“ ; Изготвяне на рецензии на статии в списание „**Journal of Mountain Agriculture on the Balkans**“, „**Bulgarian Journal of Agricultural Science, Makedonia veterinary review**“; Участие в работни групи и комисии за изготвяне на стратегии и други документи, свързани с развитието на земеделието и науката; Участие в комисии за оценка на месодайните говеда, на цигайски, копривщенски и среднопланински овце; Участие при създаване на селекционни програми в овцевъдството.

Доц.д-р Марков притежава и организационни качества и работи в екип : председател е на регионален клуб на Асоциацията на Българското черношарено говедо във Великотърновска и Плевенска област; Член на Съюза на учените, клон гр. Свищов. Участва и в редакционни колегии („Journal of Mountain Agriculture on the Balkans, Списание „Животновъдство BG”, а в последствие и като отговорен редактор; член на редколегиата на „Науковы вісник Асканія Нова

В заключение бих искала да отбележа, че доц. д-р Марков проявява инициативност, предприемачество и организаторски умения, които позволяват да извършва множество дейности извън уменията му да ръководи научни изследвания.

V. Критични бележки, въпроси и препоръки към кандидата

В оценяваните трудове и добре оформените материали по конкурса не открих съществени пропуски. Както вече отбележах доц. Марков е добър специалист в научната си област и в съчетание с добрите организаторски качества и проявената инициативност бих препоръчала и в бъдеще да продължи в тази насока, като подготви повече млади учени, които да да съхраняват създаденото, като в същото време го актуализират съобразно новите предизвикателства на времето. Препоръчвам за в бъдеще повече научни публикации като водещ в списания с импакт фактор за да се популяризира научната дейност в посока –Български породи говеда, съхранение и усъвършенстване в отговор новите предизвикателства на съвременето.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените за участие в конкурса документи показват, че научно изследователската и приложна дейност на доц. д-р Николай Цветанов Марков отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Селскостопанска академия.

Това ми дава основание да оценя положително цялостната дейност на кандидата и да призова почитаемото Научно жури да гласува положително, както и да предложи на Научния съвет по животновъдство към ССА доц. д-р Николай Цветанов Марков да бъде избран на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление 6.3. Животновъдство и Научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ в Института по планинско земеделие и животновъдство – Троян.

Дата: 28.05.2024г.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

/ проф. д-р З. Шиндарска/

OPINION

Regarding the scientific activity of the candidate Assoc. Prof. Dr. Nikolay Tsvetanov Markov for occupying the academic position "Professor" in the field of higher education 6. Agricultural sciences and veterinary medicine, Professional direction 6.3. Animal husbandry, scientific specialty "Breeding of farm animals, biology and biotechnology of reproduction" announced in SG no. 16/23.02.2024 for the needs of the Research Institute of Mountain Stockbreeding and Agriculture – Troyan.

Member of the scientific jury: Prof. Dr. Zapryanka Nikolaeva Shindarska, Forestry University-Sofia, Faculty of Veterinary Medicine (currently retired), scientific specialty "Animal Nutrition and feed technology" appointed as a member of the scientific jury by order No. RD 05-98 of 18.04.2024 of the Chairman Agricultural Academy (AA) appointed to prepare an opinion at the first meeting of the scientific jury on 24.04.2024.

I. Scientometric data of the presented scientific production

It is clear from the submitted documents for participation in the competition that Assoc. prof. Dr. Nikolay Markov fulfills the minimum national requirements (ZRASRB) and those of the regulations of the Academy of Agriculture for occupying the academic position "Professor" in the field of higher education 6. Agricultural sciences and veterinary medicine, Professional direction 6.3. Animal husbandry, by all indicator groups as follows:

Indicators by group "A"

I will not comment on this group of indicators, since these indicators are taken into account in the habilitation for Associate Professor.

Indicators by group "C"

C4. Habilitation thesis or publications (not less than 10) in publications that are referenced and indexed in world-renowned databases.

The candidate has submitted 11 publications that meet the requirements, scoring 134.5 points for this indicator, with the minimum requirements of 100 points. On two of the presented publications, the candidate is the first author, and on the rest, second and subsequent, and three of these publications are with IF and SJR (scopus and websci). The overall impact factor is 0.632 (Scopus).

Indicators by group "D"

D5. A published monograph that is not submitted as a major thesis. A monograph entitled "Morphological and dermatological features of the nasal mirror of different breeds of cattle" 2021 (ISBN 078-619-188-552-7) is presented, of which he is the sole author and receives **100 points**.

D7. Articles and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information. 17 publications are presented, from which he receives **269.50 points**. It makes a good impression that he is the sole author of three of them, and the publications from this subgroup mainly shape the candidate's scientific profile.

D8. Articles and reports published in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collective volumes. The candidate presents in this group ten publications from which he collects **41.66 points**.

D11. Published chapter of a collective monograph. The candidate for professor took part in the writing of two chapters (ch.8 and ch.9) of a monograph entitled "Basic concepts in modern oncology and methods for increasing the biosynthesis of clk in milk and colostrum with proven anticancer effect", ISBN 976- 619-92117-1-7, from which he gets 6.66 points

The total number of points under group "D" indicators is 417.82 with minimum requirements of 200 points. According to this group of indicators, the candidate exceeds the minimum requirements by twice as much (217.82 points).

Indicators by group "E"

E13. *Citations in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information or monographs and collective volumes.* The 4th number of scientific papers were cited in refereed scientific publications, and the citations are in scopus and websis.

E15. *Cited in non-refereed peer-reviewed journals 12 scientific papers are cited,* of which he receives 60 points

According to group "E" indicators, the candidate collects 120 points with a minimum requirement of 100 points, which exceeds the requirements by 20 points.

Indicators by group "F"

Supervision of successfully defended doctoral students. The professor candidate was co-supervisor of one successfully defended doctoral student: Tsvetelina Emilova Nikolova with the topic of her doctoral dissertation "Genotypic and phenotypic parameters of sheep of the Kotlenska and Teteven Sheep breeds and possibilities for effective and supportive selection". According to this indicator, Assoc. Prof. Dr. Markov receives 20 points.

E18. Participation in a national scientific or educational project. The total number of projects with the participation of Assoc. Dr. Markov is 6, four of which are financed by the Ministry of Education, Culture and Sports, one by the Ministry of Education and Culture and one by the Ministry of Education and Culture-Svishtov.

E.20. Management of a national scientific or educational project. Assoc. Prof. Dr. Markov is the manager of a Project and receives 30 points.

Published university textbook used in the school network. The candidate is the co-author of two textbooks: Basics of plant and animal husbandry - ISBN 978-954-23-1926-9 and Non-traditional agricultural productions - ISBN 978-954-23-2352-5 of which he receives 40 points.

The total number of points for indicators from group "E" is 180 points.

The candidate has participated in numerous conferences and symposia, mostly international. 9 items are indicated in the presented reference.

II. Main directions in the candidate's research activity and most important scientific contributions

The research activity of the candidate in the competition is versatile, but oriented towards solving current problems using innovative models and technologies, as well as environmentally friendly agricultural practices related to livestock breeding - cattle, sheep and goats. In the current competition for professor, the candidate participated with 38 scientific works, with one independent monograph and in co-authorship (with two chapters) in a monograph, as well as with two textbooks.

The reference to the scientific contributions is correct and well formulated by direction. I allow myself to single out the most important and significant directions:

1. Evaluation of the realization of the genetic resources in dairy and beef cattle breeding through: Development of a scheme for the analysis of the nose mirror zones (G5); Evaluation of cows and heifers from the breeds Simmental, Montbéliard, Bulgarian Red Cattle, Norman Cattle, Bulgarian Rhodope Cattle and Limousin, depending on the level of their milk productivity, exterior and reproductive features, nutrition, breeding technologies and their economic use (D1 .5, 4.3, 7.2, 7.4, 8.5, 8.6); Studies were carried out on the morphological and functional properties of the udders and reproductive qualities of cows of the Montbéliard and Simmental breeds. (7.10); Analysis of the composition of milk from different types of ruminant farm animals and the relationship with quantitative and qualitative characteristics (4.4; 4.6; 7.4; 7.9; 7.14).

2. Dermatoglyphic and phenetic characteristics of the nasal mirror of different categories of cattle belonging to dairy, combined and beef breeds: Characteristic elements of the morphological structure of the nasal mirror of cows from the breeds Bulgarian Black Cattle, Montbéliard, Bulgarian Rhodope Cattle, Bulgarian red cattle, Aberdeen Angus, Limousin. (G2.11,7.1,7.6, 7.12); The

dermatoglyphs of cows from the Bulgarian Black, Montbeliard, Bulgarian Rhodope and Bulgarian Red cattle breeds and their relationship with milk productivity were studied and defined (7.1, 7.6).

3. Studies related to the behavioral reactions of different categories of cattle grown during the grazing period in mountain and foothill sown and natural pastures. Behavioral responses of beef cows of different genotypes reared with calves were determined. (7.5), as well as beef bulls raised on the territory of an artificial pasture complex (7.16). A study is made of adaptation abilities of different breeds of cows in the mountain and foothill regions to the breeding technology (4.1,7.3,8.1).

4. Studies related to the establishment and analysis of various quantitative and qualitative physiological parameters related to growth, development, reproduction and health status of small and large ruminants: study of placental signs in goats of the Bulgarian white milk and crossbred breed (7.8); The influence of colostrum composition on the health status and development of kids has been studied (4.2); In dynamics, the rectal temperature of kids of different birth types was determined (4.5), as well as the influence of various factors on the live weight of newborn lambs (4.7)

I consider it necessary to point out that the researches in direction 2 are being done for the first time in Bulgaria and they are of high scientific value and at the same time applicable for characterizing the breeds. Getting acquainted with the scientific works of the candidate, it makes an impression that the results obtained and the resulting contributions are based on correct methodological approaches, modern methods and analyses, correctly interpreted results and conclusions derived from them.

III. Significance of the obtained results (citability and recognition of the candidate in scientific circles)

The conducted research has its scientific and scientific-applied value. The presented report on the citations of the scientific publications of Associate Professor Nikolay Markov reflects the significance of the research, as well as his recognition in scientific circles. A total of 15 citations are presented, with 4 of them being citations in scientific publications, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information.

The good promotion of scientific research makes a good impression. A large part of the scientific developments presented at the competition have been reported at 9 scientific conferences at home and abroad. The candidate can participate in a round table as well as participate in seminars on problems related to his scientific specialty.

IV. Initiative and research management skills. Additional activities (expert activity, participation in editorial boards, teaching activity, trainings and specializations, etc.)

The candidate for professor has an extremely active additional activity related to:

Membership in the Scientific Council for Animal Husbandry at the SSA; Chairman of the organizing committee of international forums organized in the 2017-2023 period; He is the head of a laboratory for sensory diagnostics of food and beverages (2023); Delivers lectures in the Republic of North Macedonia to professors, doctoral students and students; Participates in NAOA expert groups; He has prepared numerous reviews of diploma theses of students and pupils; He participated in Scientific juries for growth in the academic position of "Associate Professor" and "Ch. assistant"; Preparation of reviews of articles in the journal "**Journal of Mountain Agriculture on the Balkans**", "**Bulgarian Journal of Agricultural Science, Makedonia veterinary review**"; Participation in working groups and commissions for the preparation of strategies and other documents related to the development of agriculture and science; Participation in commissions for evaluation of beef cattle, Tsigai, Koprivshten and Midland sheep; Participation in the creation of breeding programs in sheep breeding.

Assoc. Prof. Dr. Markov also has organizational qualities and works in a team: he is the chairman of the regional club of the Bulgarian Black Cattle Association in Veliko Tarnovo and Pleven regions; Member of the Union of Scientists, Svishtov branch. He also participates in editorial boards ("Journal

of Mountain Agriculture on the Balkans, "Livestock breeding BG" magazine, and subsequently as a responsible editor; member of the editorial board of "Науковий вісник Асканія Нова".

In conclusion, I would like to point out that Assoc. Prof. Dr. Markov shows initiative, entrepreneurship and organizational skills that allow him to carry out many activities beyond his skills of leading scientific research.

V. Critical notes, questions and recommendations to the candidate

I did not find any in the graded papers and well-designed competition materials significant omissions. As I have already noted, Assoc. Markov is a good specialist in his scientific field, and in combination with his good organizational qualities and demonstrated initiative, I would recommend that he continue in this direction in the future by preparing more young scientists to preserve what has been created, while at the same time update it according to the new challenges of the time. I recommend for the future more scientific publications as a leader in journals with an impact factor in order to popularize scientific activity in the direction of Bulgarian cattle breeds, conservation and improvement in response to the new challenges of today.

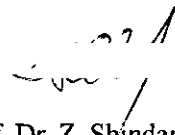
CONCLUSION

The documents submitted for participation in the competition show that the scientific research and applied activity of Associate Professor Nikolay Tsvetanov Markov, PhD, meet the requirements of the Law on the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for the Development of the Academic Staff at the Agricultural Academy.

This gives me the reason to positively evaluate the overall activity of the candidate and to call on the honorable Scientific Jury to vote positively, as well as to propose to the Scientific Council for Animal Husbandry at the AA that Assoc. Prof. Dr. Nikolay Tsvetanov Markov be elected to the academic position of "Professor" in field of higher education 6. Agricultural sciences and veterinary medicine, Professional direction 6.3. Animal husbandry and Scientific specialty "Breeding of agricultural animals, biology and biotechnology of reproduction" at the Research Institute of Mountain Stockbreeding and Agriculture – Troyan.

Date: 28.05.2024

PREPARED THE OPINION:

/ Prof. Dr. Z. Shindarska/